

Teaching Contemporary Turkish Short Story: Learning Activities for “The Man with White Coat” as an Exemplification *

Research Article

Nuray KUCUKLER KUSCU¹

¹Istanbul University, Hasan Ali Yucel Education Faculty, Department of Turkish and Social Sciences Education, Istanbul, Turkey, ORCID: 0000-0002-5732-8029

To cite this article: Kuscu, N. K. (2018). Teaching Contemporary Turkish Short Story: Learning Activities for “The Man with White Coat” as an Exemplification, *International Online Journal of Educational Sciences*, 10(4), 289-303.

ARTICLE INFO

Article History:

Received 17.04.2018

Available online

29.08.2018

ABSTRACT

A literary genre-focused approach has been conducted in the 2018 Turkish Language and Literature Course Teaching Program. In the program, 12th grades second unit titled short story has been divided into Turkish short story after 1960 and very short story. For this reason, the teaching of contemporary Turkish short story in Turkish language and literature lessons is one of the areas to be considered. The place of Oguz Atay's short story book titled “Waiting for The Fear” is very important in the post-1960 Turkish short story. This book, first published in 1975, consists of eight short stories. One of these short stories is “The Man with White Coat”. The problem of this study is how the activities of the Turkish language and literature lessons should be appropriate for 2018 Turkish Language and Literature Course Teaching Program that has text and literary genre-oriented literature teaching approach. In this direction, it was aimed to suggest learning activities for 12th grade Turkish language and literature lessons by taking “The Man with White Coat”, one of the examples of Turkish short story after 1960, as the center. The survey model was used in the study. Information about contemporary Turkish short story, Oğuz Atay, “The Man with White Coat”, short film and oil painting with the same title, 2018 Turkish Language and Literature Course Teaching Program were obtained by surveying. The collected data were examined, interpreted and applicative learning activities are presented for the purpose of this study.

© 2018 IOJES. All rights reserved

Keywords:

Contemporary Turkish short story, literature teaching, Oğuz Atay, “The Man with White Coat”

* This study is an extended version of unpublished oral presentation “Teaching Contemporary Turkish Story: The Man with White Coat as an Exemplification” presented in National Symposium of Student Centered Activity on 03.04.2018.

¹ Corresponding author's address: İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü

Telephone: 02124400000

e-mail: nurayk@istanbul.edu.tr

DOI: <https://doi.org/10.15345/iojes.2018.04.016>

Çağdaş Türk Öyküsünün Öğretimi: “Beyaz Mantolu Adam” Örneğine Yönelik Etkinlikler*

Nuray KÜÇÜKLER KUŞCU¹

¹İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, İstanbul, Türkiye ORCID: 0000-0002-5732-8029

To cite this article: Kuscı, N. K. (2018). Teaching Contemporary Turkish Short Story: Learning Activities for “The Man with White Coat” as an Exemplification, *International Online Journal of Educational Sciences*, 10(4), 289-303.

MAKALE BİLGİ	ÖZET
<p><i>Makale Tarihçesi:</i> <i>Makale Geliş Tarihi:</i> 17.04.2018 Çevrimiçi Yayınlanma Tarihi: 09.08.2018</p>	<p>2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı’nda tür odaklı bir yaklaşım benimsenmiştir. Programda 12. sınıfa ait hikâye başlıklı 2. ünite, 1960 sonrası Türk öykücülüğüne ve küçürek (minimal) öykü türüne ayrılmıştır. Bu bağlamda Türk dili ve edebiyatı dersinde çağdaş Türk öyküsünün öğretimi, üzerine düşünülmesi gereken alanlardan biridir. 1960 sonrası Türk öykücülüğünde Oğuz Atay’ın “Korkuyu Beklerken” adlı öykü kitabının yeri oldukça önemlidir. İlk kez 1975 yılında yayımlanan bu kitap sekiz öyküden oluşur. Bu öykülerden biri de “Beyaz Mantolu Adam” başlığını taşır. Bu çalışmada, Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı’nın sunduğu metin ve tür odaklı edebiyat öğretimi yaklaşımına uygun etkinliklerin nasıl olması gerektiği probleminden yola çıkmıştır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, 1960 sonrası Türk öykücülüğünün örneklerinden olan “Beyaz Mantolu Adam”ı odağa alarak 12. sınıf Türk dili ve edebiyatı dersine yönelik etkinlikler hazırlamaktır. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Uygulanan tarama modelinde çağdaş Türk öyküsü, Oğuz Atay, “Beyaz Mantolu Adam” başlıklı öykü, aynı başlığı taşıyan kısa film ve yağlıboya tablo ile 2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı’yla ilgili bilgilere alanyazın taraması ile ulaşılmıştır. Toplanan veriler incelenmiş, yorumlanmış ve çalışmanın amacı doğrultusunda etkinlik önerileri sunulmuştur</p> <p>© 2018 IOJES. Tüm hakları saklıdır</p> <p>Anahtar Kelimeler: Çağdaş Türk öyküsü, edebiyat öğretimi, Oğuz Atay, “Beyaz Mantolu Adam”</p>

Giriş

2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı’nda tür odaklı bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu durum programda şöyle belirtilmektedir: “Programdaki okuma çalışmalarında metinleri anlamak ve değerlendirmek esastır. Değerlendirmenin bir parçası olarak metinlerin edebiyat geleneği içindeki yerini belirlemek üzere edebiyat tarihinden yararlanılmalıdır. Ancak bu yararlanma, edebiyat tarihinde bütün türlerin gelişimini bir arada vermek yerine, her türün içinde edebiyat geleneğinin yansıtılması şeklinde gerçekleşmelidir” (MEB, 2018: 13). Programın tür odaklı yaklaşımı dolayısıyla Türk dili ve edebiyatı derslerini çeşitli yazınsal türlere ait metin örneklerini odağa alarak yürütmek mümkün olmaktadır.

Edebiyat öğretimindeki en önemli nokta, öğrencilerin metnin bütünlüğü içinde düşünmelerini sağlamaktır. Bu bağlamda amaç “metin hakkında bilgi vermek olmamalı, tam tersine öğrencilerin metnin kendisiyle yüz yüze gelerek ister doğru, ister yanlış olsun, ilgili metin içi bağlantıları görerek tartışacak düzeye getirilmeleridir”

*Bu çalışma 03.04.2018 tarihinde Ulusal Öğrenci Merkezli Etkinlik Sempozyumunda sunulan “Çağdaş Türk Öyküsünün Öğretimi: Beyaz Mantolu Adam Örneği” başlıklı yayımlanmamış sözlü bildirinin genişletilmiş hâlidir.
² Sorumlu yazarın adresi: İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü (ORCID: 0000-0002-5732-8029)
Telefon: 02124400000
e-posta: nurayk@istanbul.edu.tr
DOI: <https://doi.org/10.15345/iojes.2018.04.016>

(Dilidüzgün, 2008: 231-232). Bu amacı yerine getirebilmek derslerin metin merkezli yürütülmesi ile mümkün olacaktır. Metinleri odağa alan dersler, ezbercilikten uzak ve yaratıcılığı destekleyecek öğretim ortamlarının sağlanabilmesi için oldukça önemlidir.

Öte yandan 2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'nda 12. sınıfa ait 2. ünite, hikâye başlığını taşımaktadır. Bu ünitenin işlenişinde okuma kazanımlarına yönelik olarak 1960 sonrası dönemden dört öykünün ve küçürek (minimal) öykü örneklerinin işlenmesi beklenmektedir. Aynı üniteye yazma kazanımlarına yönelik olarak öğrencilerden inceledikleri öykülerde bulunan tekniklerden en az ikisini kullanarak bir öykü yazmalarını isteme, küçürek (minimal) öykü yazmalarını isteme ve öğrencilerin yazdıklarını sergileme çalışmaları; sözlü iletişim kazanımlarına yönelik ise öğrencilerle inceledikleri ya da kendi seçtikleri bir öyküyü dramatize etme çalışmaları yapma ve onlardan bir öykücünün hayatını ve eserlerini tanıtan bir sunum isteme çalışmaları yer almaktadır (MEB, 2018: 58).

Bu bağlamda çağdaş Türk öykücülüğünün öğretiminde önemli bir yere sahip olan Oğuz Atay'ın öyküleri, programın 12. sınıf 2. ünite konularına uygundur. Oğuz Atay tek öykü kitabı olan "Korkuyu Beklerken"i ilk kez 1975 yılında yayımlamıştır. Atay'ın "Beyaz Mantolu Adam" başlıklı öyküsü öykü kitabının ilk öyküsüdür. Onun çağdaş Türk edebiyatı içerisinde oldukça önemli bir yeri vardır. Yapıtlarını 1970'li yıllarda yayımlayan Atay'ın "Tutunamayanlar", "Tehlikeli Oyunlar", "Bir Bilim Adamının Romanı" başlıklı üç romanı, "Eylembilim" adını taşıyan yarım kalmış bir romanı; "Oyunlarla Yaşayanlar" başlıklı bir tiyatro yapıtı ve sekiz öyküden oluşan "Korkuyu Beklerken" başlıklı bir öykü kitabı vardır. Yapıtlarının tümüne bakıldığında yazarın Türk edebiyatı için önemli biçimsel yenilikler yaptığı görülür. Bunun yanı sıra adı geçen yapıtlar içerik açısından da oldukça yoğunlukludur.

Öte yandan, Oğuz Atay'ın yapıtlarında odakta olan anlatı ögesi karakterlerdir. Atay'ın yapıtlarında kişiler öylesine ön plandadırlar ki her roman bir kişinin romanı, her öykü bir kişinin öyküsüdür. Oğuz Atay, durum ya da olaydan çok kişilerin anlatıcısıdır. Bu kişilerin başına gelenlerden çok, ruhsal serüvenlerinin anlatıcısıdır (Demiralp, 2017: 7).

Oğuz Atay, anlatılarında toplumla uyuşmayan bireyleri ele alır. Onun yapıtlarındaki kişiler, negatif kişiler topluluğudur. *"Kendi sorunlarını çözememiş ve topluma kendini kabul ettirememiş aydınlar, toplumun acımasızca dışladığı lümpenler, çaresizlik içinde intihara, cinayete sürüklenenler, delirmenin sınırlarında dolaşanlar. Alışılanın tersine marjinal insanlardır bunlar, olumsuz kahramanlardır"* (Demiralp, 2017: 7).

Oğuz Atay'ın anlatı kişileri bireysel özellikleriyle "Korkuyu Beklerken"deki öykülerde de yer alırlar. Bir başka deyişle, *"Atay'ın öyküleri de yine, okurunu bir 'tutunamayanlar galerisi'ne sokar. Öykü kişileri birer tutunamayan amblemi gibidir. Bu, öykü formunun doğası ve olanaklarıyla ilgilidir. Atay'ın anlatma endişesi içinde durmaksızın konuşan, söylem katmanları arasında oradan oraya sıçrayan ve kendilerine gürültüden bir dil yaratan roman kahramanları; hatları belirgin, sessiz, bir ikincil doğa olarak toplumsal çevrede büsbütün ayrıksı duran, 'absürd' birer figüre dönüşür. Temelde onlar, üstlerine beyaz birer kadın mantosu geçirilmiş, sessizleştirilmiş ve görselleştirilmiş Selim Işık/Hikmet Benol/ Coşkun Ermiş amblemleridir"* (Oğuz, 2009: 15-16).

"Beyaz Mantolu Adam" başlıklı öykü, Oğuz Atay'ın yazarlığının ve yazdıklarına egemen olan anlatı kişilerinin izinin sürebileceği bir öyküdür. Öyküde Atay, kalabalıklar içerisinde yalnız, başarısız ve parasız bir kişiyi konu edinir. Öykü kişisi dilenmektedir. Ama dilenciler içerisinde bile bir tutunamayandır. Dilencilikte bile başarı kazanması oldukça güçtür. Çünkü henüz avucunu açma teşebbüsüne bile geçmemiştir. Ceketini yoktur. Gömleği parça parçadır. Rüzgârın ya da gelip geçenlerin salladığı beyaz bir manto yüzüne sürünür. Bu manto beyaz bir kadın mantosudur. Satıcı ona mantoyu giydirir. Mantoyu giyip kendi etrafında dönerken ilk defa gülümser. Mantoyu eksik parayla da olsa satın alır ve kalabalıklara karışır. Bir süre sonra insanlar onu izlemeye başlar. İşsiz güçsüz takımından onu izlemek için duranlar olur. İzleyen insanlardan kimi onu turist zanneder, kimisi ona küfreder. Sonra bir dükkân sahibi ve tezgâhtar tarafından mağaza

vitrininde canlı manken olarak kullanılır. Tekrar yollara düştüğünde kimi insanlar onun deli olduğuna karar verir. O önce yürür, sonra bir trene biner. Deniz kenarında bir istasyonda trenden iner. Bir halk plajına girer. Onu kadın mantosuyla plajda görenler rahatsız olurlar. “Kadın mantosu”, “sapık herif”, diye bağırınlar olur. Görevli onu dışarı atmaya çalışırken plajdan bir kişi görevliyi durdurmaya çalışır. O, dışarı değil denize doğru yürür. Görevliyi durdurmaya çalışan genç, “dur” diye bağırır. Ama fazla ileri gitmeyeceği düşünülür ve deniz sığdır. Ancak fazla ileri gitmiştir. Ona yardım etmek isteyen genç de geç kalmıştır. Öykü bu gencin “amma da hikâye” demesiyle son bulur (Atay, 2017: 11-25).

Bu çalışmada, 2018 Türk dili ve edebiyatı öğretim programının sunduğu metin ve tür odaklı edebiyat öğretimi yaklaşımına uygun etkinliklerin nasıl olması gerektiği probleminden yola çıkılmıştır. Bu etkinliklerin nasıl olması gerektiği, Oğuz Atay’ın “Beyaz Mantolu Adam” öyküsü üzerinden somutlaştırılmıştır.

Yöntem

Çağdaş Türk öyküsünün önemli örneklerinden biri olan “Beyaz Mantolu Adam”ı Türk dili ve edebiyatı dersi 12. sınıf hikâye başlıklı ünitenin kazanımlarına uygun bir biçimde işlemek üzere etkinlikler sunan bu çalışma, tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Uygulanan tarama modelinde çağdaş Türk öyküsü, Oğuz Atay, “Beyaz Mantolu Adam” başlıklı öykü, aynı başlığı taşıyan kısa film ve yağlı boya tablo ile 2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı’yla ilgili bilgilere alanyazın taraması ile ulaşılmıştır. Verilerin toplanmasında bilimsel yayınlar ve bilgisayar kullanılmıştır. Toplanan veriler incelenmiş ve bu inceleme doğrultusunda Oğuz Atay’ın yazınsal niteliği ve öykücülüğü yorumlanmış; “Beyaz Mantolu Adam”ın onun öykücülüğündeki yeri değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmelerden yola çıkılarak “Beyaz Mantolu Adam”ı Türk dili ve edebiyatı dersi 12. sınıf hikâye başlıklı ünitenin kazanımlarına uygun bir biçimde işlemek üzere etkinlikler sunulmuştur.

Bulgular

“Beyaz Mantolu Adam” öyküsü, 2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı’nın sunduğu metin ve tür odaklı yaklaşıma uygun; Oğuz Atay’ın yazarlığının izlerinin bulunduğu bir öyküdür. Atay’ın anlatılarına egemen olan öge olay, durum, zaman ya da uzam değil anlatı kişileridir. Atay’ın yarattığı kurgusal kişilerde toplumla uyuşamayan, ona yabancılaşan, tutunamayan tüm kişileri görmek mümkündür. Bu bağlamda “Beyaz Mantolu Adam” örneğinin öğretiminde de anlatı kişisi üzerinde özellikle durmak yerinde olacaktır. Böyle bir yaklaşım, öğrencilerin metinden yola çıkarak o metnin yazarına ulaşmasına olanak sağlayacaktır. Bu yaklaşımda ikinci adım da yazarın edebiyat geleneği içerisindeki yerini kavratmaya yönelik etkinlikler olmalıdır. Böylelikle tür odaklı bir yaklaşım doğrultusunda metin incelemesini merkeze alarak metinden yazara; yazardan döneme ulaşmak mümkün olacaktır.

Öte yandan öykünün işlenişinde göz önünde bulundurulması gereken bir başka durum da ders işlenişinde kullanılacak olan etkinliklerin 2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı’nın kazanımlarına uygun olması gerektiğidir. Bu doğrultuda etkinliklerin programda yer alan okuma kazanımlarının yanı sıra yazma ve sözlü iletişim kazanımlarını da kapsamı gerekmektedir. Böylece verimli bir öğretim ortamının oluşması mümkün olabilecektir.

Verimli ve başarılı bir ders ortamı için ayrıca, öğretmenin düzenli olarak göz önünde tutması gereken temel ilkeler şunlar olmalıdır: *“Bilgiden çok beceriye değer verme, öğretim çalışmalarını önceden planlama, kolaydan zora ve basitten karmaşığa doğru bir yol izleme, görsel ve işitsel araçlar kullanma, günlük yaşayışla ilgi kurma, öğrencilerin derse katılımını sağlama, bireysel farklılıkları dikkate alma, öğrenciyi isteklendirme. Aslında bu ilkeler bütün dalların öğretmenleri için geçerlidir ama Türkçe ve edebiyat öğretmenleri için daha da önemlidir”* (Kavcar, 2016: 15).

Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri

Etkinlik 1. Öğretmen öğrencilere “Beyaz Mantolu Adam” başlıklı yağlı boya tabloyu yansıtıcı ile gösterir ve “Gördüğünüz resimden yola çıkarak bir sonraki ders ele alacağımız öyküyü tahmin etmeye çalışın” der. Öğrencilere düşünmeleri için beş dakika verir. “Beş dakika sonunda tahminlerinizi deftere yazın” der.

Şekil 1. Mehmet Başbuğ. Beyaz Mantolu Adam,

(<https://www.facebook.com/mhtbasbug/photos/a.380223758740513.88357.143633919066166/1279742332121980/?type=3&theater>)

Daha sonra öğretmen öğrencilere “Yanıtlarınızı okumadan önce size bazı sorular yönelteceğim” der ve şu soruları sorup yanıtlarını sözlü olarak ister:

- S.1. Resimde ne görüyorsunuz?
- S.2. Resimde en çok dikkati çeken öğe nedir?
- S.3. Bu resimle ressam bize ne anlatmak istiyor olabilir?
- S.4. Sizce bu tablonun ismi ne olabilir?

Öğretmen sorulara aldığı yanıtlardan sonra öğrencilere “Gördüğünüz resimden yola çıkarak bir sonraki ders ele alacağımız öyküyü tahmin etmeye çalışıp defterlerinize yazdınız, birlikte konuştuğumuz soru ve

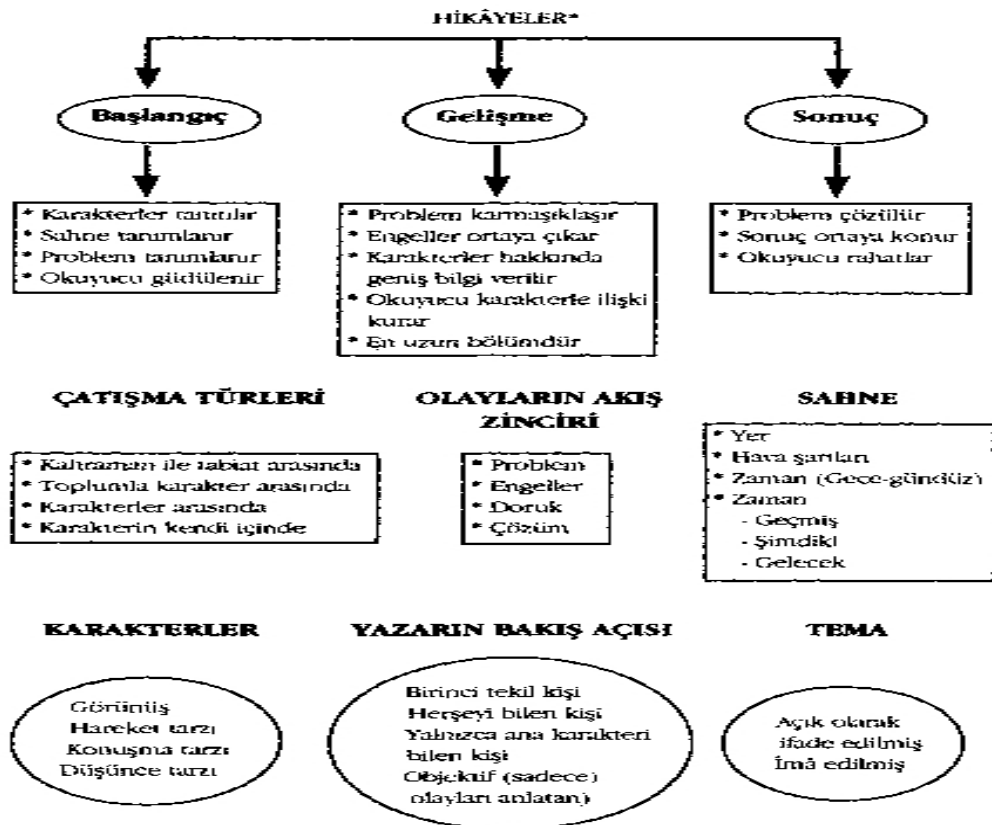
yanıtlardan sonra tahmininizde bir değişiklik olduysa yanıtlarınızın yanına yeni tahminlerinizi yazın” der. Sonrasında öğrencilerin tahminlerini, tahminlerinde değişiklik olduysa her iki tahmini birden, okumaları istenir.

Bu çalışmaların sonucunda öğretmen bir sonraki derste Oğuz Atay’ın “Beyaz Mantolu Adam” başlıklı öyküsü üzerine çalışmalar yapacaklarını iletir. Öğrencilere sessiz okuma ilkelerini hatırlatır ve “Beyaz Mantolu Adam” başlıklı öyküyü sessiz okuma ilkelerine uygun bir biçimde okuma ödevi verir.

Ödevlendirmeden sonra öğretmen yansıtıcı aracılığıyla gördükleri tablonun Mehmet Başbuğ’un “Beyaz Mantolu Adam” başlıklı tuval üzerine yağlıboya tablosu olduğunu söyler. Bu tablonun yapılış amacı metnin görselleştirilmesidir. Bu yapıtta metin somut bir boyut kazanır. Ressam öyküyü tema olarak belirlemiş ve resmine öyküyle aynı adı vermiştir (Şahin Çeken, 2017: 3524). Öğretmen öğrencilerine tablonun yapılış amacını, adını, ressamın adını ve tablonun öyküyle aynı adı taşıdığını aktarır.

Etkinlik 2. “Beyaz Mantolu Adam” öyküsünün öğretiminde kullanılacak ikinci etkinlik, öykü türünün yapısal ve işlevsel özelliklerini öğrencilere kavratılabilmek amacıyla kullanılacak bir etkinlik olarak nitelendirilebilir. “Metinlerin en az çaba ile doğru çözümlenebilmesi ve üretilebilmesi öncelikle metin türüne özgü yapısal ve işlevsel özelliklerinin bilinmesini gerektirmektedir” (Dilidüzgün, 2010: 26). Bu bağlamda öğrencilerin “Beyaz Mantolu Adam” başlıklı metni bütüncül bir biçimde çözümleyebilmesi için metin türüne özgü öğeler üzerinden bir etkinlik çalışması yapmak yerinde olacaktır.

Bu etkinliğe başlamadan önce öğretmen öğrencilerine öykü türünün öğelerinin olay örgüsü, anlatıcı, çevre, zaman, karakter, çatışma ve tema öğelerinden oluştuğunu hatırlatmalıdır. Öykü türüne ait öğeleri Hayati Akyol’un Thompkins’ten uyarladığı öykü haritasında görmek mümkündür. (Akyol, http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/medergi/15.htm) Öğretmen öğrencilerine öykü türüne ait öğeleri hatırlatırken Akyol’un uyarladığı şu haritayı kullanır:

Şekil 2. Hayati Akyol. Hikâye haritasının elementleri
(http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/medergi/15.htm)

Öykü haritasının gösterimi ve öykünün öğelerinin hatırlatılmasından sonra öğretmen öğrencilere öykünün öğelerine dair soruların (öykünün olay örgüsüne dair başlangıç, gelişme ve sonuç bölümlerine ve bu bölümlerin karşılaştırılmasına dair sorular; karakterin kavratılmasına; çatışmanın ortaya çıkartılmasına; anlatıcı ve temanın tespit edilmesine yönelik sorular) yazılı olduğu kâğıtları dağıtır. Yanıtlarını yazılı olarak vermek üzere öğrencilere ödev verir. Sorular şunlardır:

S.1. Öykünün olay örgüsünün başlangıcında sergilenen problem nedir?

S.2 Yazar sergilediği problemi gelişme bölümünde detaylandırmak amacıyla aşağıdakilerden hangisi ya da hangilerini kullanmıştır? Örnek vererek açıklayınız.

- Karakter hakkında geniş bilgi verme
- Çatışma ögesini ortaya çıkartacak engelleri sergileme
- Karakterin diğer karakterlerle ilişkisini ayrıntılarıyla aktarma

S.3. Öykünün olay örgüsünün başlangıç ve sonunu karşılaştırdığınızda gördüğünüz en temel değişiklik nedir?

S.4. Öykünün anlatıcısı aşağıdakilerden hangisidir? Örneklendirerek açıklayınız.

- Birinci tekil kişi gözlemci anlatıcı
- Birinci tekil kişi ben öyküsel (baş kahraman) anlatıcı
- Üçüncü tekil kişi gözlemci anlatıcı
- Üçüncü tekil kişi tanrısal (her şeyi bilen) anlatıcı

S.5. Öykünün olay örgüsünü kuran olaylar ne kadarlık bir zaman diliminde gerçekleşiyor?

S.6. Olay örgüsü düz bir zaman çizgisinde mi ilerliyor? Yoksa geriye dönüşler vb. var mı?

S.7. Öykünün geçtiği mekân (lar) hakkında kısaca bilgi veriniz?

S.8. Öykünün ana kahramanı olan beyaz mantolu adamın görünüşü, hareket tarzı, huy ve davranış özellikleri hakkında bilgi veriniz.

Öğretmen ertesini derste öğrencilerden –öncelikle gönüllü olanlardan- yanıtlarını okumalarını ister. Öğretmenin ödevleri değerlendirirken öğrencilere geri bildirimde bulunması, ayrıca öğrencilerin dikkatini öykünün ana karakteri üzerine çekmesi önemlidir. Öğretmenin geribildirim sürecinde ana karakter ve onun özellikleri üzerinde durması, bu karakterin Oğuz Atay'ın yarattığı diğer karakterlerle ortak özellikler taşıdığını söylemesi yazarın karakterlerinin özelliklerini kavratılmasına olanak sağlayacaktır.

Etkinlik 3. Öğretmen öğrencilere “Bir önceki çalışmamızda öykünün öğelerini hatırladık ve ‘Beyaz Mantolu Adam’ı bu öğeler üzerinden çözümledik. Şimdi sizlerle bir öykü yazma çalışması yapacağız. Öncesinde sizlere küçürek (minimal) öykü hakkında bilgi vereceğim. Örnekler okuyacağız ve bir öyküyü birlikte çözümleneceğiz” der. Öğrencilere küçürek (minimal) öykü ve Ferit Edgü'nün küçürek (minimal) öykücülüğü hakkında bilgi verir. Aşağıda yer alan küçürek (minimal) öyküleri okur:

“Yolcu

– *Gidiyorum. Bu kez gerçekten gidiyorum.*

– *Cehennem dibine değin yolun var.*

— *Ama ben o yolu bilmiyorum.*

— *Bilmen gerekmiyor. Yolun sonu zaten orası”* (Edgü, 1991: 45).

“Gece Bekçisi

Dilersen bu gece burada kalabilirsin, dedi bana.

Bu bir çağrı mıydı, yoksa bir acıma duygusu mu, çıkaramadım.

Geceye, yoğun karanlığa çevirdim bakışlarımı. Teşekkür ettim.

Ne yazık ki kalamam, dedim. Bekleyenim var” (Edgü, 2007: 53).

“Kaçınılmaz

Sırtını dünyaya döndü.

Dünyayı önünde gördü” (Edgü, 1991: 44).

Öğretmen örnekleri okuduktan sonra küçürek (minimal) öykünün yapı ve içerik özelliklerinin kavranabilmesi için “Kaçınılmaz” başlıklı öyküyü öğrencilerle birlikte sözlü soru ve yanıtlarla çözümler. Bu çözümlenmeyi yapabilmek için öğrencilere aşağıdaki soruları sorar:

S.1. Küçürek (minimal) öyküde yazar, her şeyi söylemez. Eksik bıraktığı yerleri okurlarının tamamlamasını ister. Bu öyküde de Ferit Edgü kaçınılmaz olanın ne olduğunu bize söylememiş. Kaçınılmaz sözü size neyi çağrıştırıyor? Bu öyküde kaçınılmaz olan sizce nedir?

S.2. “Kaçınılmaz” başlıklı öykü, küçürek (minimal) öykünün özelliklerine uygun bir şekilde okuyucuda tek bir etkiyi çarpıcı bir biçimde uyandırmaktadır. Bu öyküde okuyucuda çarpıcı bir biçimde uyanan etki sizce (bir okur) olarak nedir?

S.3. İnsan sizce neye/nelere sırtını döner?

S. 4. Küçürek (minimal) öykü, şiir türüne çok yakın bir yazınsal türdür. Bu durumda “sırtını dünyaya dönmek” ve “dünyayı önünde görmek” sözlerini birer imge olarak kabul etmek mümkündür. Bu imgeler size neleri çağrıştırıyor?

Öğretmen sorulara verilen yanıtları geribildirimde bulunarak değerlendirir. Sonrasında öğrencilere “Beyaz Mantolu Adam” öyküsünün “amma da hikâye” sözüyle bittiğini hatırlatır. Öykünün sonuç bölümünü okur. Öğrencilerden içerisinde “amma da hikâye” sözünün geçtiği iki ya da üç cümlelik bir küçürek (minimal) öykü yazmalarını ister. Öğretmen yazılan öyküleri –gönüllü öğrencilerden başlamak üzere- öğrencilere okutur. Bu öyküler üzerine geribildirimlerde bulunur.

Etkinlik 4. Öğretmen öğrencilere “Beyaz Mantolu Adam” başlıklı yağlı boya tabloyu yansıtıcı ile tekrar gösterir. Üçer kişilik gruplar oluşturur. Gruplara, “Öyküde çizilen karakterin fiziksel özellikleri ile resimdeki beyaz mantolu adamın fiziksel özelliklerini karşılaştırma çalışması yapmak üzere on dakika süreniz var” der. Bu süre içerisinde birlikte çalışmalarını ve düşündüklerini not almalarını; süre sonunda çalışmalarını aktarmak üzere bir grup sözcüsü seçmelerini söyler. Süre sonunda her grubun sözcüsü çalışmalarını sözlü olarak aktarır.

Öğretmen öğrencilerin yanlışlarını düzeltip doğru yanıtları için pekiştiriciler içeren geribildirimlerini ilettikten sonra bu öyküdeki karakterin psikolojik özelliklerinin öyküde çok önemli bir yer tuttuğunu söyler. Kişilerin huy ve davranış özelliklerine karakter adının verildiğini hatırlatarak öykü kişinin karakterini kavrayabilmek için bir sonraki etkinlikte karakterin psikolojik yönünü derinleştirmeye çalışacaklarını aktarır.

Etkinlik 5. Öğretmen öyküyü kısaca özetleyip öykünün karakteri hakkında bilgileri hatırlattıktan sonra öğrencilerden aşağıdaki sorulara sözlü olarak yanıt vermelerini ister.

S.1. Sizce öykü kişisi metin boyunca neden konuşmuyor?

S.2. İletişimsizlik sözünden ne anlıyorsunuz? Öykü kişisi ile diğer kişiler arasındaki iletişimsizliğe dair neler söyleyebilirsiniz?

S. 3. Yalnızlık sözcüğü size neleri çağırıştırıyor?

S.4. Beyaz mantolu adamın yalnızlığı hakkında düşüncelerinizi iletebilir misiniz?

S.5. Beyaz mantolu adamın başarısızlığı hakkında neler söyleyebilirsiniz? Düşüncelerinize metinden örnek verebilir misiniz?

S.6. Öyküde toplum ile beyaz mantolu adam arasında bir ayırım ortaya konulmuştur. Bu ayırımı toplumu temsil eden diğer insanların beyaz mantolu adama bakışında görmek mümkündür. Diğer insanların beyaz mantolu adamı nasıl gördüğünü, onun için nasıl adlandırmalar kullandığını söyleyebilir misiniz?

Öğretmen öğrencilerin yanıtlarını geribildirimde bulunarak değerlendirir. Sonrasında öğrencilere “Şimdi ‘Beyaz Mantolu Adam’ başlıklı bir kısa film izleyeceğiz” der ve Yüksel Yavuz’un Beyaz Mantolu Adam (Yavuz, 2000) adlı kısa filmi izletir.

Kısa film, dil ve edebiyat derslerinde öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerinin yanı sıra yaratıcılıklarının geliştirilmesinde kullanılacak bir türdür. Canan Aslan kısa filmin kısa bir süre içerisinde izleyicide bir duyguyu, bir düşünceyi oluşturmak zorunda olduğunu bu nedenle kurgusal nitelikli kısa filmlerin işlevsel kullanıldığında öğrencilerin yaratıcılıklarının geliştirilmesine hizmet edeceğini söylemektedir. Ona göre öğretmenler kısa filmler aracılığıyla çeşitli etkinlikler yapabilirler. Bu etkinlik önerilerini şöyle özetlemek mümkündür: Öğretmenler kullanacakları metnin izlegine uygun bir kısa filmi dersin dikkat çekme aşamasında kullanabilirler. Dersi yazınsal metinlerle destekleyerek kısa filmi araç olarak kullanabilirler. Öğrencilerin dinleme ve izleme becerilerini geliştirmek amacıyla kısa filmlerden yararlanabilirler. Öğrencilerin sözcük ve kavram dünyalarını geliştirmek amacıyla kısa filmlerden yararlanabilirler. Konuşma becerilerine yönelik olarak filmi anlatırma çalışmaları yapabilirler (2017: 175-178) Bu önerilere derslerde yazınsal metinlerden uyarlanan kısa filmlerin izletilmesi ve bunun üzerine etkinlikler yapılması eklenebilir. Bu tarz kısa filmlerin gösterilmesi iki farklı sanatsal türün karşılaştırılması olanağını sağlayacaktır. Böylesi bir karşılaştırma etkinliğini “Beyaz Mantolu Adam” öyküsü ve kısa filmi üzerinden yapmak mümkündür. Karşılaştırmaya dayalı bu etkinlik sayesinde öğrencilerin kurgusal türlerin öğeleri ve dolayısıyla yapısı üzerine düşünmesi, karşılaştırmalı bir bakış geliştirmesi ve öykü türüne dair bilgilerini bu karşılaştırma aracılığıyla pekiştirmesi mümkün olacaktır.

“Beyaz Mantolu Adam” başlıklı “*öyküde kahramanın başarısızlığı daha ikinci cümlede vurgulanırken, filmde bir anlatıcı olmadığı için bu durum yönetmenin ipuçları doğrultusunda izleyicinin yorumuna bırakılmıştır*” (Ercan, 2011: 77). Bu bağlamda filmde anlatıcının yokluğu karakter çizimi açısından bir fark ortaya çıkartır. Öğretmenin filmi izlettirdikten sonra iki kurgusal yapıttaki temel farklılıklardan biri olan anlatıcıya dikkat çekmesi bu açıdan faydalı olacaktır. Bu dikkat çekmenin sonrasında öğretmen etkinliği uygulamak üzere öğrencilere “Öyküyü okuduk. Öykünün karakteri üzerine konuştuk. Şimdi öyküdeki karakter ile kısa filmdeki karakteri okurun/izleyenin alımlaması açısından karşılaştıralım. Filmde anlatıcının yokluğu karakter çizimi açısından ne gibi farklar ortaya çıkartıyor?” der ve öğrencilerin sözlü olarak iletmiş yanıtları geribildirimde bulunarak değerlendirir.

Etkinlik 6. Öğretmen öğrencilere, öykünün ana karakterinin öykü boyunca konuşmadığını hatırlatır. Sonrasında “Şimdi sizlere öyküden bir bölüm okuyacağım. Bu bölümde ana karakterin konuştuğunu hayal edin, sonrasında sizden bir diyalog yazmanızı isteyeceğim” der. Öyküde beyaz mantolu adamın canlı manken olarak kullanıldığı bölümü öğrencilere okur. Öğrencilerden bu bölümdeki diğer kişilerle beyaz mantolu adam arasında geçen bir diyalog yazmalarını ister. Bu çalışma için öğrencilere yirmi dakika süre verir. Süre sonunda

yazılan diyaloglar içerisinde –gönüllü öğrencilerden başlamak üzere- bir seçim yapar ve öğrencilerden bu diyalogları canlandırmalarını ister.

Etkinlik 7. Öğretmen öğrencilere Ferit Edgü'nün "Garip Aile" başlıklı küçürek (minimal) öyküsünden yola çıkarak bir öykü yazma ödevi vereceğini söyler. Bu öyküyü ve öyküden yola çıkarak yazacakları öykü için yardımcı olacak soruları yazılı olarak dağıtır. Aşağıda yer alan "Garip Aile" başlıklı öyküyü öğrencilere bir kez sesli olarak okur:

"Garip Aile

Buraya nerden geldiğimi bilmiyorum.

Onlar da bilmiyor.

Benim nerden geldiğimi değil, kendilerinin nerden geldiğini.

Ayrıca, onlarla aynı dili de konuşmuyorum.

Ayrıca, onlar da, kendi aralarında aynı dili konuşmuyor.

Böylece, (garip aile) bir arada yaşayıp gidiveriyoruz işte." (Edgü, 2002: 47).

Öyküyü okuduktan sonra yazılı olarak dağıttığı aşağıdaki sorulara sözlü yanıtlar ister:

S.1. Sizce bu öykünün teması nedir? Bu öykünün teması ile "Beyaz Mantolu Adam"ın teması arasında bir benzerlik bulabiliyor musunuz?

S.2. Öykü türünün öğelerinden biri olay örgüsüdür. Bu öyküden yola çıkarak bir olay örgüsü tasarlayacağınızı hayal edin. Olay örgüsünün başlangıç kısmında hangi olay(lar)a yer verirdiniz?

S.3. Olay örgüsünün gelişme kısmında hangi olay(lar)a yer verirdiniz?

S.4. Olay örgüsünün sonuç kısmında hangi olay(lar)a yer verirdiniz? Bir başka deyişle öykünüzü nasıl sonlandırırdınız?

S.5. Bu öyküde konuşan kişi sizce nasıl biri? Bu kişiyi bir başka öyküde bir karakter olarak çizecek olsanız hangi huy ve davranış özelliklerini ortaya çıkartırdınız?

S.6. Sizce bu öyküde konuşan kişi nasıl bir fiziksel görünüme sahip?

S.7. Sizce bu öyküde ortaya çıkan çatışma nedir? Nasıl bir çatışmadır?

S.8. Bu öyküde konuşan kişiyi öykünün anlatıcısı olarak nitelendirirsek bu anlatıcı hangi tip anlatıcıdır?

Öğretmen sorulara aldığı yanıtlara geribildirimde bulunur. Böylece öğrenciler öykü türünün öğelerini hatırlamış ve bu öykü üzerinden değerlendirmiş olur. Bu çalışma sonrasında öğretmen öğrencilere şu açıklamayı yaparak ödev verir: "'Garip Aile' öyküsüne dair soru ve yanıtlarla öykü türünün öğelerini yazacağınız öyküde kullanmak üzere hatırlamış oldunuz. Şimdi sizlerden ödev olarak bu öyküden yola çıkarak bir öykü yazmanızı istiyorum. Öykünüzü burada konuştuğumuz soru ve yanıtların yönlendiriciliğinde yazın ve öykünüzde öykünün öğelerine yer verin." Sonraki derste öğretmen öğrencilerin yazılı ödevlerini alır ve geribildirimde bulunmak üzere değerlendirir.

Etkinlik 8. Bu etkinlikte öğretmen öncelikle, "Beyaz Mantolu Adam" öyküsünde çizilen karakterin özelliklerinin Oğuz Atay'ın diğer yapıtlardaki karakterleriyle benzer özellikler taşıdığını aktarır. Oğuz Atay'ın yapıtlarındaki karakterler hakkında bilgi verir. Öğrencilere bu öykü ve öykünün karakteri üzerinden Oğuz Atay'ın yazarlığının ve yazdıklarına egemen olan anlatı kişilerinin izinin sürülebileceğini aktarır. Sonrasında Oğuz Atay'ın hayatı, yazarlığı, yapıtları ve yapıtlarına egemen olan karakterlerin topluma yabancılaşmış,

tutunamayan, çaresizliğe sürüklenmiş, negatif kişiler olduğu hakkında bilgi verir. Oğuz Atay'ın "Tutunamayanlar" başlıklı romanı hakkında bilgi verir. Bu romanın kişilerini, konusunu, izlediğini ve kurgusunu anlatır ve aşağıdaki karikatürü yansıtıcı ile öğrencilerine gösterir.

Erdil Yaşaroğlu © www.komikaze.net

Görsel 3. Erdil Yaşaroğlu. (<https://www.erdilyasaroglu.com/>)

Öğretmen öğrencilere "'Tutunamayanlar' romanı hakkında verdiğim bilgilerden yola çıkarak bu karikatürde ne anlatıldığını söyleyebilir misiniz?" der. Bu etkinliğin amacı karikatür aracılığıyla romanın içeriğine dair konuşmalar yapmak ve bu doğrultuda romanı anlamak değil; roman hakkında verilen bilgilerden yola çıkarak karikatürü yorumlamaktır. Öğretmenin etkinliği bu doğrultuda yürütmeye dikkat etmesi yerinde olacaktır.

Etkinlik 9. Öğretmen öğrencilere Aslı Çiğdem Barol ve Serpil Sönmez'in yönettiği "Kurmaca Dünyanın İpliğinde Bir Koza Oğuz Atay" (Barol ve Sönmez, 2009) başlıklı belgesel filmi izlettirir. Öğrencilere belgesel filminden yola çıkarak Oğuz Atay'ın hayatını ve yazarlığını anlatan bir sunum hazırlama ödevi verir. Ödevin grup çalışması şeklinde yapılması gerektiğini hatırlatarak sınıfı mevcuda göre dört ya da beş gruba ayırır. Ertesi derste öğrencilerin sunumlarını yapmalarını ister. Yapılan sunumları geribildirimde bulunarak değerlendirir.

Etkinlik 10. Öğretmen, "Oğuz Atay'la bir söyleşi yapacağınızı hayal edin. Ona hangi soruları sorardınız?" der. Öğrencilerin sözlü olarak verdiği yanıtlarını değerlendirirken onlara neden bu soruları sormak istediklerini sorar. Geribildirimde bulunarak öğrencilerin sorularını ve yanıtlarını değerlendirir. Bu değerlendirme sonrasında, Doğan Hızlan'ın Oğuz Atay'la 1971 yılında yapmış olduğu söyleşiyi öğrencilerine okur. Bu söyleşide Hızlan'ın, "Tutunamayanlar" romanına, Atay'ın etkilendiği roman ve yazarlara ve roman türüne dair soruları ile Atay'ın bu sorulara verdiği yanıtlar vardır. (Hızlan, 2007: 393-395) Öğretmenin bu söyleşiyi öğrencilerine okuması Atay'ın romancılığına ve yazarlığına ışık tutacak onun öykücülüğü dışındaki diğer yönlerinin öğrencilere kavratılmasına olanak sağlayacaktır.

Tüm bu etkinliklerden sonra öğretmen, Oğuz Atay'ın yazarlığı ve öykücülüğü hakkında vermiş olduğu bilgileri hatırlatır. Onun öykücülüğünün 1960 sonrası Türk öykücülüğü içerisindeki yeri hakkında bilgi verir. Sonrasında 1960 sonrası Türk öykücülüğü hakkında bilgi aktarır. Böylece yazınsal metinden yazara; yazardan döneme ulaşan bir edebiyat öğretimi yaklaşımını uygulayarak etkinliklerini sonlandırır.

Sonuç

Oğuz Atay çağdaş dönem Türk edebiyatı içerisinde dönüm noktalarından bir tanesidir. Onun “Tutunamayanlar”, “Tehlikeli Oyunlar”, “Bir Bilim Adamının Romanı” başlıklı romanları; “Eylembilim” adını taşıyan yarım kalmış bir romanı; “Oyunlarla Yaşayanlar” başlıklı bir tiyatro yapıtı ve “Korkuyu Beklerken” başlıklı öykü kitabı Türk edebiyatı için önemli biçimsel yenilikler taşımaktadır. Atay’ın yapıtlarında odakta olan anlatı ögesinin karakterler olduğunu söylemek mümkündür. Bu karakterler, toplumla uyuşmayan, topluma yabancılaşan, tutunamayan, başarısız bireylerdir. “Beyaz Mantolu Adam” başlıklı öykü, Oğuz Atay’ın yazarlığının ve yazdıklarına egemen olan anlatı kişilerinin izinin sürülebileceği bir öyküdür. Öte yandan adı geçen öykü, 2018 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı’nın sunduğu metin ve tür odaklı yaklaşıma uygun bir öyküdür. Bu bağlamda, adı geçen öyküyü Türk dili ve edebiyatı dersi 12. sınıf hikâye başlıklı ünitenin kazanımlarına (okuma, yazma ve sözlü iletişim becerilerine yönelik kazanımlar) yönelik etkinliklerle işlemek öğrencilerin Atay’ın öyküsünü ve öykücülüğünü, buradan yola çıkarak yazarlığının özelliklerini ve öykücülüğünün dönem içindeki yerini kavramasını sağlayacaktır. Bu etkinlikleri yağlı boya tablo, kısa film, belgesel film ve karikatür gibi farklı sanatsal yapıtlarla desteklemek ise çoklu öğrenme ortamlarının sağlanması ve öğrencilerin estetik beğenilerinin geliştirilmesi açısından oldukça önemlidir.

EXTENDED SUMMARY

The problem of this study is how the activities of the Turkish language and literature lessons should be appropriate for 2018 Turkish Language and Literature Course Teaching Program that has text and literary genre-oriented literature teaching approach.

Purpose

The aim of this study is to suggest learning activities related to the 12th grade Turkish language and literature lessons by taking the short story "The Man with White Coat" as the center. This short story is one of the examples of post-1960 Turkish short story.

Method

This study was conducted by using the surveying model. Information about contemporary Turkish short story, Oğuz Atay, "The Man with White Coat", short film and oil painting with the same title, and 2018 Turkish Language and Literature Course Teaching Program were obtained by surveying the literature. Scientific publications and internet were used for the collection of the data. The collected data were examined. The writings and fictional characters of Oğuz Atay and short story titled "The Man with White Coat" were interpreted in the direction of this examination. From here, learning activities was presented for 12th grade Turkish language and literature lessons by taking "The Man with White Coat" one of the examples of Turkish short story after 1960, as the center.

Results

As a result of examining the sources of data in the study, learning activities for teaching the short story titled "The Man with White Coat" were presented. These activities appropriate to intended learning outcomes of Turkish Language and Literature Course Teaching Program 2018.

"The Man with White Coat" is a story in which the traces of Oğuz Atay's writing can be found and it is appropriate to text and literary genre-centered approach offered by the 2018 Turkish Language and Literature Course Teaching Program. The basic element of Atay's narratives is not event, situation time or space. It is characters. In Atay's fictional people, it is possible to see all persons who are incompatible with the society, who are alienated from it and who can not hold onto it. The same is true for "The Man with White Coat". In this context, especially for the teaching of the "The Man with White Coat", character is particularly emphasized. As a second step for the teaching of this story, activities were presented to help the students to understand author place in the literary tradition. Thus, in the direction of a genre-oriented approach, by centering the text examination, it is aimed to reach from the text to author, from author to the literary period.

Discussion and Conclusion

Oğuz Atay is one of the pioneer writer of contemporary Turkish literature. His books are "The Disconnected" (novel), "Dangerous Games" (novel), "A Scientist's Novel" (biographical novel), "Science of Action" (half-finished novel), "Those Who Live by Games" (play), "Waiting for The Fear" (short stories). These all carry important literary formal innovations for Turkish literature. It is possible to say that important narrative element of Atay's works is the characters. When looked closely at fictional character of his works it is seen that Atay deals with unsuccessful, alienated and disconnected individuals in society.

The short story entitled "The Man with White Coat" contains the typical features of Oğuz Atay's writings. And this short story's main character is very similar to other fictional characters of Oğuz Atay. On the other hand, this short story is applicative for literay genre-centered approach offered by the 2018 Turkish Language and Literature Course Teaching Program.

In this context, the mentioned story will provide students the knowledge of Atay's stories by doing activities that are applicative for the intended learning outcomes (reading, writing and verbal communication skills) of 2018 Turkish Language and Literature Course Teaching Program. Together with this, these activities will provide students to understanding of the characteristics of Oğuz Atay writings, and his important place in contemporary Turkish literature. Supporting these activities with different artistic works such as oil paintings, short films, documentaries and cartoons is very important in terms of providing multiple learning environments and improving students' aesthetic pleasures.

KAYNAKLAR

- Akyol, H. *Milli eğitim dergisi*, 142. Erişim tarihi: 17. 03. 2017. Erişim adresi: http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/medergi/15.htm.
- Aslan, C. (2017). *Örnek eğitim durumlarıyla Türkçe-Türk dili ve edebiyatı öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Atay, O. (2017). Beyaz mantolu adam. *Korkuyu beklerken*. (s. 11-25) İstanbul: İletişim Yayınları.
- Barol, A. Ç. ve Sönmez, S. (2009). *Kurmaca dünyanın ipliğinde bir koza Oğuz Atay* (Belgesel film). İstanbul: Ulus Müzik.
- Başbuğ, M. *Beyaz mantolu adam*. (Tuval Üzerine Yağlıboya). Erişim tarihi: 12.03.2018. Erişim adresi: <https://www.facebook.com/mhtbasbug/photos/a.380223758740513.88357.143633919066166/1279742332121980/?type=3&theater>.
- Demiralp, O. (2017). Önsöz. O. Atay (yazar), *Korkuyu beklerken*. (s. 7-10). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Dilidüzgün, S. (2008). Türkiye’de edebiyat öğretimi ve edebiyat öğretiminde çağdaş yönelimler. Z. İpşiroğlu (haz.), *Çağdaş Türk yazını*. (s.231-243). İstanbul: Toroslu Kitaplığı.
- Dilidüzgün, Ş. (2010). Türkçe derslerinde metin etkinliklerinin okuma-anlama kazanımlarını gerçekleştirme yeterliği- bir öykü örneği. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13. 13-30.
- Edgü, F. (2007). *İşte deniz, Maria*. İstanbul: Can Yayınları.
- Edgü, F. (1991). *Binbir hece*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Edgü, F. (2002). *Do sesi*. İstanbul: YKY
- Ercan, S. (2011). Bir film, bir hikâye: “beyaz mantolu adam”. H. Tezgör (der.), *Korkuyu beklerken gelenler Oğuz Atay öyküleri üzerine yazılar*. (69-81). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Hızlan, D. (2007). Romanda şive taklidine karşı. H. İnci (yay. haz.), *Oğuz Atay’a armağan*. (393-395). İstanbul: İletişim Yayınları.
- MEB (2018). *Ortaöğretim Türk dili ve edebiyatı dersi (9, 10, 11 ve 12. sınıflar) öğretim programı*.
- Kavcar, C. (2016). Etkili Türkçe ve edebiyat öğretimi. S. Dilidüzgün (Ed.) *Kuram ve uygulama bağlamında Türkçe öğretimi*. (10-19). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Oğuz, B. (2009). *Oğuz Atay’da yazarlık kurumunun iflası ve edebi intihar*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul.
- Şahin Çeken, K. (2017). Görsel okumada metnin rolü “beyaz mantolu adam”, *Idil journal of art and language*, 6 (40). 3519-3526.
- Yaşaroğlu, E. *Karikatür*. Erişim tarihi: 19.03.2017. Erişim adresi: <https://www.erdilyasaroglu.com/>
- Yavuz, Y. (2000). *Beyaz mantolu adam (the man with the white coat)*. (Kısa film). Oyun. Murat Yılmaz, Nazmi Kirik, Mehtap Bayrı ve Tarkan Özdemir. İstanbul: Panfilm.